

Tadeusz Gocłowski

III Synod Gdański : misja ewangelizacyjna Kościoła Gdańskiego na początku nowego tysiąclecia

---

Salvatoris Mater 4/2, 349-352

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

5. „*Monstra Te esse matrem!*” Gwiazdo nowej ewangelizacji, dodawaj nam otuchy i bądź z nami na drogach nieustrudzonego duszpasterstwa misyjnego, które ma jeden zdecydowany program: głoszenie Chrystusa, Odkupiciela człowieka. Niech misja stanie się codziennym świadectwem każdego wierzącego w jego życiu; niech doprowadzi do odnowienia chrześcijańskiego oblicza Rzymu, aby wszyscy zobaczyli wyraźnie, że wierność Chrystusowi odmienia życie człowieka i kształtuje pokojową przyszłość, lepsze jutro dla wszystkich. Matko Niepokalana, która przysparzasz Kościołowi dzieci, wspieraj także nasze nieustanne starania o powołania kapłańskie i do życia konsekrowanego. Niech kongres rzymski w czerwcu przyszłego roku, który diecezja organizuje i poświęca temu zagadnieniu, stanie się zachętą dla ludzi młodych i ich rodzin, by wielkodusznym sercem odpowiadali na wezwanie Pana.

6. „*Monstra Te esse matrem!*” Bądź dla nas ostoją odwagi i wierności, pokorna Panno z Nazaretu, pełna chwały Królowo świata. Ofiaruj naszą modlitwę Słowu Bożemu, które stało się Twym Synem i naszym Bratem. Niech dzięki Twemu przemożnemu orędownictwu cały Lud Boży, a w szczególności ten umiłowany Kościół Rzymu „wypłynie na głębię”, ku owej świętości, która jest decydującym warunkiem wszelkiego owocnego apostołatu. Matko miłosierdzia i pokoju, Niepokalana Matko Boga, módl się za nami!

III Synod Gdański

Misja ewangelizacyjna Kościoła Gdańskiego na początku nowego tysiąclecia

Liturgia drogą do świętości

Maryja i święci⁵

Maryja

786. Obchodząc roczny cykl misteriów Chrystusa, kościelna wspólnota wiernych „ze szczególną miłością oddaje cześć Najświętszej Matce Bożej, która nierozzerwalnym węzłem jest związana ze zbawczym dziełem swojego Syna” (KL 103). Nauczanie Kościoła o kulcie Maryjnym podejmuje szczegółowo adhortacja Pawła VI *Marialis cultus* i encyklika Jana Pawła II *Redemptoris Mater*. Te dokumenty umiejscawiają maryjną pobożność w biblijnym, liturgicznym i eklesjalnym kontekście.

⁵ III SYNOD GDAŃSKI, *Misja ewangelizacyjna Kościoła Gdańskiego na początku nowego tysiąclecia*, t. 1, Gdańsk 2001, 324-325.

787. Uroczystości, święta i wspomnienia ku czci Najświętszej Maryi Panny w Kościele, którego jest Matką i w którym jako pierwsza osiągnęła doskonałość, stając się dla nas wszystkich wzorem. W nauczaniu i refleksji należy podejmować szczególne tematy, np.:

- obecność Najświętszej Maryi Panny w tajemnicy Chrystusa,
- obecność Maryi w misterium wcielenia,
- obecność Maryi w misterium odkupienia,
- Maryja w tajemnicy Kościoła,
- Macierzyństwo wobec Kościoła,
- Maryja wzorem dla Kościoła.

789. Kapłani i duszpasterze, celebrując Msze o Najświętszej Pannie Maryi, powinni pouczyć wiernych, że ofiara eucharystyczna jest pamiątką śmierci i zmartwychwstania Chrystusa oraz zachęcić ich do czynnego i pełnego w niej udziału. Należy wskazać siłę przykładu płynącego z osoby Najświętszej Panny, co bardzo się przyczynia do uświęcenia wiernych (Z 18).

790. Należy uwydatniać liturgiczną celebrację trzech głównych uroczystości Najświętszej Maryi Panny: Niepokalane Poczęcie, Świętej Bożej Rodzicielki, Wniebowzięcie.

Poleca się korzystać w duszpasterstwie parafialnym z nowej książki: *Zbiór Mszy o Najświętszej Maryi Pannie*, Poznań 1998 [...].

Miejsca święte⁶

[...]

Sanktuaria

799. Sanktuaria diecezjalne stanowią ważne ośrodki kultu Boga, Najświętszej Maryi Panny i świętych. Są też miejscami pielgrzymek, umożliwiającą zjednoczenie wielu łask i przyczyniają się do umocnienia wiary.

800. Z działalnością religijną sanktuariów wiąże się wiele problemów pastoralnych. Dotyczą one:

- a) sprawowania Eucharystii,
- b) sakramentu pokuty i pojednania,
- c) sakramentu namaszczenia chorych,
- d) sprawy powołań kapłańskich i zakonnych,
- e) sprawy nabożeństw i Liturgii Godzin,
- f) błogosławieństwa dewocjonaliów.

Wszystkie te problemy omawia „Archidiecezjalna instrukcja o sanktuariach” [...].

---

⁶ TAMŻE, 327.

Archidiecezjalna instrukcja o sanktuariach⁷

III Synod Gdański zwraca uwagę na szereg problemów pastoralnych związanych z religijną działalnością w sanktuariach. Niniejsze wskazania mają służyć skutecznej realizacji zadań duszpasterskich w sanktuariach i miejscach pielgrzymkowych w archidiecezji.

1. Pielgrzymi pragną w sanktuarium umocnić swą wiarę oraz utwierdzić swą łączność z Kościołem. Najważniejszym źródłem i pomocą w wypełnieniu tych celów jest Eucharystia. Kustosz sanktuarium powinien wykazać odpowiedzialną troskę o rozwój pogłębionego duszpasterstwa liturgicznego w miejscu pielgrzymkowym. To duszpasterstwo powinno, obok Eucharystii, ujmować w programie różne nabożeństwa, charakterystyczne dla danego sanktuarium (maryjne, kalwaryjskie, poświęcone czci świętego patrona itp.) oraz związane z okresami roku liturgicznego.

Liturgia Godzin powinna być praktykowana dla poszczególnych grup pielgrzymów, które je stosują w ramach swego duchowego programu. Błogosławieństwa dewocjonaliów należą do stałej praktyki stosowanej w każdym sanktuarium. Należy w tym zakresie wykorzystać księgę „Obrzędy błogosławieństw”, zawierającą dużą ilość rodzajów błogosławieństw oraz wielość bogatych treściowo form modlitewnych. Przypomina się, że zostały zniesione wszelkie indulty i przywileje publicznego błogosławienia dewocjonaliów jednym znakiem krzyża (por. Obrzędy błogosławieństw, I, 27).

2. Sanktuarium jest miejscem uświęcenia życia osobistego, rodzinnego i społecznego. Dla niektórych pielgrzymów jest ono również ważnym etapem na drodze nawrócenia. W sanktuarium odgrywa przeto ważną rolę sprawowanie sakramentu pokuty i pojednania. W niektórych okresach roku liturgicznego i w czasie odpustów sanktuarijnych zaleca się wspólnotowe przygotowanie do sakramentu pokuty, połączone ze słuchaniem słowa Bożego i indywidualną spowiedzią. Kustosz sanktuarium powinien troszczyć się o umożliwienie wiernym dobrego korzystania z sakramentu pokuty (właściwe miejsce spowiadania, dostateczna ilość spowiedników, właściwa informacja w tym zakresie itp.).

3. Do sanktuarium pielgrzymują również chorzy i osoby w podeszłym wieku. Kustosz powinien przygotować odpowiednie miejsca dla modlitwy i pobytu tego rodzaju grup. Specjalne nabożeństwa dla chorych i osób w podeszłym wieku powinny być uwzględnione w stałym i okazjonalnym programie nabożeństw w sanktuarium. Z tymi nabożeństwami może się łączyć wspólnotowe sprawowanie sakramentu namaszczenia chorych, udzielanego zawsze zgodnie z przepisami Kościoła.

4. Dla pogłębienia wiary i miłości powinny być w sanktuarium odpowiednie kaplice, oratoria, sale – zawsze według możliwości – przeznaczone dla stałej adoracji Najświętszego Sakramentu, medytacji i wyciszenia duchowego, okazji do spowiedzi w odpowiednich godzinach oraz rozmów i porad duchowych czy też telefon zaufania w tym zakresie.

⁷ TAMŻE, t. 2, 263-264.

5. Zaleca się funkcjonowanie w sanktuarium następujących instytucji:

- a) kiosk z dewocjonaliami i pamiątkami z sanktuarium;
- b) stoisko z materiałami dotyczącymi powołań kapłańskich i zakonnych, jak ulotki, broszury, książki, informatory o seminarium duchownym, o misjach, o zakonach;
- c) herbaciarnia czy kawiarnia służąca jako miejsce odpoczynku pielgrzymów i spotkań różnych grup;
- d) sala czy sale spotkań dla pielgrzymów lub różnych grup rekolekcyjnych młodzieży, rodzin, ruchów i stowarzyszeń kościelnych, w których można realizować określone programy przewidziane w założeniach ideowych i religijnych danego sanktuarium, jak katechezy, konferencje, wystawy, koncerty, filmy, misteria itp.

6. Kustosz powinien włączyć swoich parafian do współpracy i działań apostolskich w duszpasterstwie sanktuaryjnym. Kustosz i jego współpracownicy powinni w takim wymiarze formować duchowo parafian, aby ich życie w rodzinach, we wspólnocie parafialnej, służenie pielgrzymom w różnorodnej formie oraz apostolskie oddziaływanie, było świadectwem ich wiary dla pielgrzymów przybywających do sanktuarium.

7. Schematyzm Archidiecezji Gdańskiej zawiera spis sanktuariów i miejsc pielgrzymkowych w archidiecezji. Kustosze sanktuariów powinni przekazywać informacje o swym sanktuarium w dostępnych dla nich środkach społecznego przekazu.

Gdańsk Oliwa, dnia 25 marca 2002 r.

Tadeusz Gocłowski, Arcybiskup Metropolita Gdański